

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

"társadalmi és közgazdasági hetilap,

"Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület" hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 kor. fél évre 3 kor. egye száll 20 fillér.
Első zetési pénzek és reklamaeziók Hirschl N. könyv-
dajaba küldendők.

Feladás szerkesztő:

SINKOVICH ELEK

Kiadó: A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.

Kesztratók. levélök 2 egyéb szerkesztősegi közíemények a
lap szerkesztősege küldendők.
Hirdetési díj: 4 hasábol petitor egyszeri hirdetésnél 20 fill
től bszóri hirdetésnél sorozókint 12 fill.
Nyiltter petitorsa 50 fill.

Tavaszi.

Megenyhül a lég, vidul a határ, a gyönyörű évszak eljövetele reménységet és enyhületet hoz a rideg tél alatt elkeseredett kedélyekbe. Mint a Messiaszt, úgy várja Magyarország népe a küzködéses nyomorral, szociális és gazdasági válságokkal teljes telek után azt a tavaszt, amely meg fogja szabaddítani a tömegeket a nyomasztó inség-től s behozza a sebeket, melyek rosszal esztendőket ütöttek az ország testén. Most is lelkenedezve várjuk ezt a tavaszt, kétségekkel és reményekkel eltelve.

Nincs a magyar népnek olyan foglalkozási osztálya, melynek nem volna szükségé arra, hogy ez a tavasz olyan fordulatot hozzon, amely kedvező és a nyomasztó gondoktól megszabadít. A földmívelő iparos, kereskedő egyaránt nyög a nehéz viszonyok terhe alatt.

Nem lehet elvitatni, hogy kedvező auspiciumok alatt indul meg a tavaszai élet lüktetése. A világgiaezokon ked-

vező a hangulat, a pénz jóval olesőbb lett s megtalálta a bankok pénzéből az utat a külvilágba. Nem kell egyéb csak munka s a vállalkozó kedv fellendülése. Különösen nálunk Magyarországon van szükség erre a két tényezőre, mely már három esztendő óta hiányzik.

Egyébként már sikerült részben megoldani a problémát, amennyiben nagy állami munkák végrehajtása lett elhatározva s erre meg is szavazták a pénzt. A nagy pangáshoz képest, mely éveken át bilineszeiben tartja a magyar közgazdaságot, valósággal fellendülés számba menne, ha a tavasz beálltával ezeket a közmunkákat megkezdenék.

Azon az illetékes helyen, ahol a legtöbb közmunka sorsát intézik, lényeges változás állott be. Hegedüs Sándor visszavonult és Horánszky Nándor lett a kereskedelmi miniszter. Tőle várja most az ország, hogy tettekre váltsa a jelszavakat s olyan kereskedelmi és ipari politikát csináljon, mely jobb legyen, mint az eddigiek

voltak. Tőle várjuk, hogy ne csak szóban és írásban, de anyagilag is támogassa azt a hazai ipart, melynek vegetálása okozza nagyrészt ezeket a nehéz idöket. Nem siratjuk a tárczájától megvált minisztert és nem zengünk dieshimuszokat az új elé; megvárjuk, beváltja-e a reményeket, melyeket az ország füz az új kegyelmes ur működéséhez. Várunk; igaz, hogy a várakozásra nincsen sok idő. Valamint duplán ad az, aki gyorsan ad, úgy dupla sikert ér el az a miniszter, aki minél hamarább valóstítja meg azon intézményeket, melyek a kereskedelmi és ipari fellendülés elősegítésére alkalmasak.

Igaz, hogy már megszünöben van a panasz az alacsony buzaárak miatt. Még messze vagyunk ugyan a jó buzaáraktól, de a pénz, amit most adnak érte mégis elfogadható összeg. De mi haszna, a jobb buzaáraknak, ha a terhek esztendőről-esztendőre mind nagyobb súlylyal nehezdenek a gazdára, aki mindinkább belebonyolódik az uzsorakamatra dolgozó apró pénzintézetek hálójába.

TARCSA.

A tejről.

Irta: Dr. Stössel.

Nagy fontosságú az emberi táplálkozásban a tej, mely a tejmirigy (emlő) váladéka; oly folyadék, mely zsíros szemeseket tartalmaz. A tej főalkotó részei: víz, cukor, sok és fehérjék. Legtáplálóbb a juhtej, legkevésbé tápláló a szármartéj, míg a tehén és kecsketej körülbelül közép helyet foglal el a tápláló érték dolgában. Legtöbb zsírja van a juhtejnek, legtöbb cukor (tejezucker) a szármartéjban.

A tej összetételéről nagy befolyással van az, hogy mivel etetik az állatot. Száraz takarmány mellett több fehérje és zsír, cukor és só képződik a tejben, mint pl. moslékos táplálék mellett. Egyes anyagok megváltoztatják a tej szagát és ízét, friss füvel való etetés, kivált a tavaszi első legeltetésnél, vagy repálevélek annyira megváltoztatják a tejet, hogy csecsemőknek könnyen okozhassák a fejszűdeje is befolyással van rá; a fejszűdeje a tej vízesebb, zsírban szegényebb; az állat korának is van befolyása a tej alkatára nézve; a 4 éves tehének teje a legtautalmasabb szokott lenni. Ha a tejet állani hagyjuk, akkor a legtöbb zsír szemece mivel könnyebb, a tej felszínére jut,

s lesz belőlük a tejszín vagy tejfőle. A tej főle azonban nemcsak zsírokból áll, hanem tartalmazza a tej minden alkotó részét, mert a zsírszemesek, fehérjével vannak borítva és tejezukrot és sókat is tartalmaznak. A tejet szerzetlenül jól emésztő de tápláló értékének kivonása a szerzet részéről, nem oly alapos, mint a húsé.

Hosszabb állásnál a tej megsavanyodik ez úgy történik, hogy tejezukor tejsavvá változik át, ami a tejsav bacillusok által történik, a melyek a levegőből jutnak, meleg időben a tejsav. A mikor a tej savanykás, vagy savanykássá lett, az egészségre károsan hat, nemcsak gyermekeknek, de gyenge emésztésű felnötteknél is könnyen okoz gyomor-bélhurrot. A tej savanyodását a tehén czélszerűtlen etetése, a fejés tisztátalan elvégzése, a tej eltartása piszkos edényben és leggyakrabban a meleg levegő okozhatja.

Ártalmas a tej, ha oly tehéntől származik, mely emberre átvihető betegségben szenved, ilyen a szájsz és köromfájás, a gyöngykórság, a lépene és a veszettség. Nevezetesen a gyöngykórság, az mely igen veszélyes, mert emberben tudósorvadást okozhat. A tej a fejszűdeje után, ártalmas anyagokat vehet fel magába, így a tehénaganaj igen apró részecskéit gyakran lehet benne látni s ezek okozzák, hogy a tej gyorsan megát erjedésbe és emésztési zavarokba ad okot. Előfordul a tejnek

megrontása tifuzoson fertőzött vízzel, melylyel a tejet hamisították, vagy tejehez szükséges edényeket az ily vízzel kiöblítették. Az ily tej igen veszélyes benne tenyésznek a tifuzbacillusok, rendkívül szaporán, úgy, hogy a tej át meg át van hatva velük és emberről így tifuzst okoz. Előfordul az az eset is, ho. y fejésnél a fejő egyén valamely fertőző betegséggel bír, s a fertőző a tejet is, mely aztán tovább fertőz. Ártalmassá lehet a tej, ha oly tartókban van, a honnat fémes mérgeket, mint ólomot, cinket vesz magába. Némelykor a tej pirosas színű a mi a vértől származik; tudniillik ha a tehén tögye vérből, vagy ha a fejés durván végeztetett, az ilyen tej gyorsan erjed, rosullóttat hányást okoz.

Már ezek a felsorolt körülmények megokolták teszik, hogy a tej minőségének ellenőrzése fontos dolog, annál is inkább, mert gyakori ha a tej hamisítása is. A leggyakoribb hamisítás a tejnek vízzel való hígítása, nemcsak a tej értékének csökkentése az, de mint fent jelztük, a víz által különböző betegségek csiráj jutnak így a tejsav. A tejszín vagy tejszűdeje is értékében csökken a tejet, hamisítják a tejet keményítővel, vagdalt borjuvelővel, konyhasóval, gipsziszettel; ezeket az anyagokat ezért adják a tejszűdeje, s vízzel hígított tejszűdeje nagyobb legyen a sulya. Ezen hamisítások ellen a közönség védelmére igen erőlyes ellenőrzés szükséges. Leghelyesebb lenne ezt ott alkalmazni, hol

A gazda reményeit úgy válthatná csak be ez a tavasz, ha szünetelne a végrehajtás meg az árverés. Mert az a kis föld csak megtermi valahogy a munka gyümölcsét, a földben nem esalódik a gazda, hiszen azért szereti olyan nagyon. De olyan terhek nyomják ezt a kis földet, hogy gyakran élet-halálharcot kell vívnia a sorssal a parasztnak, hogy el ne dobolják a lába alól. Ezen a bajon segíteni, ez nagy nemzeti munka, s aki el tudná végezni, honalapítási hivatást teljesítené.

Keserves tél áll mögöttünk, szép tavasz van előttünk. Hogy remélni és bizni tudunk most, hogy nem csüggedünk a sok csalódás és kiábrándulás után sem, az már benne van a tavasz hangulatában. A csodálatos erő, mely pezgő életet önt a tavaszszal a nagy természet minden lényébe, beköltözik a csüggedő emberi lelkekbe is, bizalmat, reményt és munkakedvet kelte. S ha elmúlik a tavasz s az ember ismét belátja, hogy csalódtott, eljön megint a tavasz s mi ismét bizunk a jövőben. Bizony nagy szerencse, hogy így van. A tavasz az Isten legszebb alkotása.

A muraszombati járási ipartestület közgyűlése.

(Vége).

A közgyűlés az előjárásának jelentését tudomásul veszi egész terjedelmében elfogadja s a felmentvényt mind az előjárásnak, mind pedig a felügyelő bizottságnak megadja.

A tárgysorozat 4. pontja értelmében Bácz János elnök úgy a maga, mint tisztviselő társai mandátumát visszaadja s felkéri a közgyűlést, hogy az elnök választás idejére korelnököket válasszon. A közgyűlés Kolossa József urat ültette a kör-elnöki székbe, ki felhívja a közgyűlést, hogy az elnökválasztást ejtse meg. A közgyűlés egyhangulag ismét Bácz János urat tisztel meg bi-

zalmával, a ki közbizalomnak engedve elfoglalja elnöki székét s felhívja a közgyűlést, hogy a választmány és felügyelő bizottsági tagokat válassza meg. A választmányba választottak: Kolossa József Czippott Miklós, Antauer József, Paffik Károly Drescher Ferenc, id. Helekics József, Koczán János, ifj. Marics János, Pecsics József, Pálfi István, Pintarics Vince, Ratkó Mihály, Fliszár József és Kondia Ferenc.

Póttagok: Pollák József, Ernst Sándor és Rátnik M. yás.

A számvizsgálóbizottságra: Sinkécz Mátyas. Csizsár Lajos és Bernyák József.

Póttag: Friskies Iván.

A nyugdíj bizottságra: Sinkovich Elek tk főszolgabíró iparhatósági biztos elnöke alatt. Bácz János, Wílfinger Károly, Antauer József Czippott Miklós és Stevanecsek Nándor

A választások megtörténte után Bácz János elnök elismerő szavakkal emlékezik meg Sinkovich Elek tk főszolgabíró iparhatósági biztosról, ki dacára a sok oldal el foglaltságának, meleg érdeklődéssel van iparosaink iránt s kéri továbbra is támogatását.

Sinkovich Elek iparhatósági biztos köszönet mond az elnök elismerő szavaiért, biztosítja a közgyűlést jó inebúrtól, jelenti hogy az iparosok jogos érdekének előmozdítására mindenkor közre fog működni önfeláldozóan, hogy Bácz János elnöknek a közgyűlés sikeres munkálkodásait és farszólásait jegyzőkönyvileg köszönetet szavazzon, mit a közgyűlés egyhangulag elfogadott.

A közgyűlés után a választmány nyomban ülést tartott, az alelnöki, pénztárnoki és jegyzői állások betöltése végett. Alelnöknek megválasztott Kolossa József, pénztárnoknak Czippott Miklós, tk. jegyzőnek Wílfinger Károly és Stevanecsek Nándor jegyzőket.

Az ipartestületi közgyűlés után következett a betegs. pénztár közgyűlése. A tisztújítás alkalmával megválasztottak:

Ellenőr: Zsálik István.

Igazgatósági tagok: Lázár János, ifj. Marics János, Pálfi István, Zvér Márton iparosok. Siányecz András, Bruncsics István, Szállér József, Gredár Antal, Sarotár János, Glézyár Kálmán, Hartmann József, Kermán Péter, Ovszenyák Ferenc, Puhán Vince és Rajnár Mátyas iparos segédek.

Póttagok: Holczman Ferenc és Luthár János iparosok, Zvér Jakab és Fliszár József iparos segédek.

Felügyelő bizottságra: Fliszár József szabó iparos, Hartmann Ferenc, Fliszár Antal segédek.

Póttagok: Luthár József iparos, Bujanovics Ferenc és Merklin János iparos segédek

A választott bizottságra: Antauer József és Lonszár Mihály iparosok, Fliszár Iván, Gombóc Ferenc, Kiszilák Antal. Obál Sándor iparos segédek.

Póttagok: Pintarics Vince iparos, Horváth Iván és Fekonya Ferenc iparos segédek.

A közgyűlési kiküldöttek: Paffik Károly, Cse-nár János Muraszombatból, id. Helekics József, Rajbár Miklós Nemesd, Takács István Battyánd, He-gedüs Mátyas Széchénykut, Kondia Ferenc Tót-lak, Vogler György, Guttmann Iván Hídegkut, Kaufmann Ferenc Bodóhegy, Drescher Ferenc Bathyánfalva, Rátnik Mátyas, Korong, Balaicz Sándor Szombafata és Szépe Mátyas Górházba ipa-rosok Csernyák Iván, Debelecz Jakab, Gredár Ferenc Háhn Emil, Higrád József, Horváth Iván, Jenés János, Kätzbeck Mihály, Lepossa János, Neme-cz Sándor, Novák János, Pollák János Mura-szombatból, Ballér Ferenc Salamon, Vucsak Säu-dör Halmos, Bagári József Szombafata, Bagola János Hídegkut, Balazsicz Mihály Véghegy, Benkics Mihály Hídegkut, Fritz József Sereghaza, Faisz József Bathyánfalva, Geidra Iván Szent Bibor, Czár Mátyas Vas-Korpad, Gombosy István Korong, Hassai István Musznya, Hoffmann Gyula Márton-kegy, Kondia János Szt. Sebestyén, Kousz István Pálfama, Katos Sándor Sereghaza és Kucsán Mi-hály Bokrás.

A tárgysorozat ezzel kimerítve, Bácz János az ipartestület tagjait összerútarásra, kölcsönös támogatásra buzdítván, elismerő szavakkal emlé-kezett meg dr. Geiger Vilmos járárosok, betegse-gyélő pénztári orvos működéséről, aki a pénztár érdekében előmozdítását mindenkor szíven viselte Ezután a közgyűlés véget ért.

Helyi, vármegyei és vegyes hírek.

— **Kinevezés.** Lengyel Lajos pénzügyi fogalmazót a pénzügyminiszter a nyitrai pénzügyi igazgatóság segédként kinevezte ki. A szombathelyi kir. pénzügyigazgatóságnál az úresedebe jött fogalmazói állást beszűntették.

— **Szólószóli előadás Mezővárott.** Ulicsny Károly szólószóli és bor. felügyelő Csáktornyalról élénk s érdekes előadást tartott a szőlők felújításáról Mezővárott az állami iskolában az ot-tani vidék érdeklődő gazdaközönsége előtt. Ha ily apostala a szőlőművelésnek fogja megjárni hegy-vidékünket, úgy néhány év múlva egészen át fog alakulni az.

— **Sok a postakiszasszony.** A kereskedelemügyi miniszter leiratban értesítette a posta-igazgatóságot, hogy miután a postaküldőni tan-folyamot oly sokan látogatták, hogy 500—600 tan-folyamot vezett kiadónó nem kaphat alkalmazást, az idén nem engedélyezi a tanfolyam megtartását.

— **Országos mozgalom a madárve-delem ügyében.** Jól értesült forrásból veszk-nak a hírt, hogy a községi állatvédő egyesület vezetői országos mozgalom öhajának indítani a gazdaközönség érdekében és az állatvédelem cél-jainak megfelelőleg a madárvédelem ügyében és ebből kifolyólag az április 6-án Budapesten tartandó országos állatvédő egyesület közgyű-és elé kellő innokálással és fejtetgetéssel indítványt nyújtottak be. Javaslata hozták, hogy a madár-

a tejet termelik, hogy a gyöngyköros, szájj vagy körömfájás állatok teje egyáltalán forgalomba se kerüljön s ott, hol tifusz, difteris vagy vörhenyeg lépett fel, valamely helyen, onnét a tej elárúsítása, illetve forgalomba hozatala, megakadályoztassék. A tejkereskedelem is alapos ellenőrzésének legyen alávetve. A helyiség, hol az eladó tejet tartják, kell hogy hűvös, tiszta, szelős, száraz legyen; az edények, melyekben a tejet tartják, legyenek tiszta- és ártalmatlan anyagból valók; ha lefolyóztott tej vizsgálatalnál tekintettel kell lenni a tej faj sulyára, vagy meg kell nézni, hogy pl. egy liter mennyivel sulyosabb (nehézebb) mint egy liter víz; továbbá, hogy nem savanyu-e? azután, hogy mennyi a tej zsírtartalma, (legalább is 2.5 százalék legyen a tej zsírtartalma). Az előzetes ellenőrzésnek az a kötelessége, a helyszínen mentál több eláru-sítót ellenőrizni, s gyakran próbát venni a tejből, ilyenkor az illető edény tartalmát jól kell össze-keverni, a tejből legalább egy liternyi próbáképen elvinni, a próbátéjet tiszta, száraz üvege, ónteni parafadugóval elzárni és bepecsételni, ez alkalommal vizsgálják meg a tejet, külső kinézését, színét, szagát és ízt, valamint fajsúlyát, a végleges vizsgálatalnál (laborateriumban) állapítják meg, hogy a tej mennyi zsírt tartalmaz s hogy nem savanyu-e? Mikor a tejet forraljuk, kimennek belőle a ga-zok és szagos anyagi s viztartalmának egy nagy

részt is elveszti. Ha széles nyit edényben gyorsan forraljuk fel a tejet, sulyának 5 százalékat veszíti el. A vastag hártya (bőr) mely a tej forralással a tej felületén képződik, igen gazdag fehérjében (21 százalék) és zsirokban (16 százalék) tehát igen tápláló.

Noha még nincs teljesen behoznyitva, hogy a forralt tejet jobban emésztén e meg szervezetünk, mint a nyers tejet, mégis azt kell mondanunk, hogy a tejet csak forralva szabad inni. Mert ha a tej csak tíz percig is forrt, akkor majdnem az összes benne volt apró szervezeteket, bacillusokat elpusztítottak belőle. Így tuberkulózis (gümőkór-ság) a száj és körömfájás, valamint a lépene ba-cillusai biztosan elpusztulnak a forralás alatt: hogy ez mily fontos dolog, azt mindenki könnyen beláthatja, mert így a nyers tej élvezete által szá-mos állati betegség az emberre átvihető, s nagy bajoknak okozója lehet. Minthogy a forralás által vemcsak egészségesse teszünk a tejet, de általa hoz-szabb időre eltehető (konzerválható), mint a nyers tej.

A vaj csaknem kizárólag zsírből áll, tartalmaz azonban kis mennyiségű fehérjét, cukrot, só, 25-30 liter tejből készül egy kiló vaj; a napfény szabad vajsav képződését segíti elő, a mi által a vaj megavasodik; elemben a konyhasó, jég, vagy jéghideg levegő konzerválja a vajat kitűnően ki-

használja a vajat. Az ember szervezete a vajat kitűnően kihasználja; tápláló anyagainak majdnem 98 százaléka zsírből fel a bélhuzam által. A vajat konyhasóval, festőanyagokkal, savóval, bur-gonyliszttal, búzaliszttal, disznószírral és marha-fagygyuvall hamisítja. A májav; vagy margarin vaj áll margarinolaj és természetes vaj keverékéből. A margarinolaj marha fagygyujából készült oly for-mán, hogy a fagygyut folyékonyvá teszik, aztán megolvadni hagyják; és nagy nyomás alatt kipi-rélik; ez ily módon készült vajban 87 százalék a zsír és igen jól emészthető; csalsát csak akkor követ el az árusító, ha margarinvaját (mely sokkal olcsóbb) természetes vaj gargaránt ad el s olyan ár követel érte mint, természetes vajért. Anyijt mindenesetre követeljen az egészségügyi hatóság, hogy a margarinvaj kizárólag egészséges marha fagygyujából és természetes vajból, ne pedig beteg állatok fagygyujából és növényi zsirokból készült legyen.

Tejből készülnék a különböző sajtok; a sajt kémiai összetétele attól függ, hogy zsirus vagy sovány tejből, tejből és tej keverékéből készült-e, s hogy a sajt érte-e hosszabb vagy rövidebb ideig történt, e szerint vannak zsirus, félig zsirus és sovány sajtok igen tápláló a parmesán sajt, mely 41 százalék fehérjét tartalmaz, az emmentáli sajt, mely 32 százalék fehérje és 30 százalék zsír van benne, a

védelem országosan karoltassék fel a gazdaközön-ség, de főleg gyümölcsfenyésztésünk érdekében, a mivel egyszerűsödő humánus cél is szolgálhatik.

Rigai lenmagot tart rakított korona a muraszombati, gazdakör, a tagok kilóját 32 krajczárért, nemtagok 35 krajczárért kaphatják.

Figyelmeztetés. A siketnémet szüleinek a váci siketnémet intézet figyelmébe ajánlja, hogy a jövő tanévre vonatkozó felvételi kérvények a váci intézetek csak május hó 10-ig küldhetők be. A később érkezett kérvények ebben az évben már nem tárgyalhatók. Tudatja még az igazgatókhoz, hogy a váci intézetben kívül a következő helyeken vannak siketnémet-intézetek: Budapest (Kölk Szilárd u. 10.) Budapest, izr. (Bethlen-tér 2.) Hókövár, Temesvár. Arad, Kaposvár, Kecskemét, Szeged, Eger, Jolsva (Gömörvén). Ajánlatos, hogy minden szülő első sorban a hozzá legközelebb eső intézethez folyamodjék.

A fiu közönete. Tek. Müller Albert ur Budapest V. Vadasz utca 42. Mióta a kettős-világvilágjeljes keresztet önöl megrendeltem, annyim folyton viseli és meg vagyok róla győződve, hogy kitűnő hatása van és csak az önkészüleke, R B 86967 adta vissza anyam egészségét, számlalam hálaára vagyok lekötelezve annak, ki ezen kitűnő szert feltalálta és bátorodok az ön készületek minden-kiére ajánlani: kiváló tisztelget. Horváth János, Terestyénfa, Vas megye.

Meglopta a gazdáját. Preiminger József Gürcsés Mihály görgegyi lakosnál volt szolgálatban, de nem valami nagy rekesztussal viselt, a gazda jószaga iránt. A husvéti ünnepekre is tojást és más egyéb élelmiszert emelt el a gazdájától, saz így szerzett holmit potomaron adta el Jandi Anna ottani lakosnőnek. A lopásra rájöttek, de a lopott tárgyakat már nem találták meg se a tolvajnál, se az orgazdánál.

Furfangos hitelező. Hüll Máttyás vas-korpiadi lakos 108 koronával tartozott Czór János vidriaki lakosnak, mely összegről adóseleveget állított ki neki. Később ezen tartozást Spilák Ferenc felsőlendvai lakos vette át, aki szintén adóseleveget adott át Czörnek, azon kikötéssel, hogy Hüll visszakapja az adóseleveget, amit a hitelező meg is ígért. Mikor azonban mind a két kartiban a kezében volt, hallani sem akart a furfangos hitelező egyiknek a visszaadásáról sem. A rászedett Hüll egészen elhült ezen a rafinérián és most a járásbírósnál keres orrossal.

Két kerdes egy csárdában. Paszicsnyek József borhazai lakos férjhez adta a leányát Pörs Ferenczhez és magához vette vejt, hogy majd segítségére legyen a gazdaságban. A fiatal ember azonban maga akart a gazda lenni s e miatt folytonosan civakodtak az öreggel. A minap is keményen összetűztek, miközben Pörs a földre teperte iját és egy megkölözte, hogy ez 10 napig nyomta az ágyat. A dolognak folytatása lesz a járásbírósnál.

Se pénz, se posztó. Bacsiacs Lajos tót-keresztúri sertéskezeskedő 13 borjut és 3 sertést adott el Korosecz János sándorvölgyi állattérkezőnek s az eladott portékáért 200 koronát vagy más zsebre, igérvén, hogy a borjuk és sertések megtűsü bevonnának Sándorvölgyre. De bizony azokat Korosecz hiába várta, a bevonnulás elmaradt, sőt mi több Bacsiacs is úgy elvonnult valamerre, hogy most se pénz, se posztó. Bacsiacsot csalás miatt feljelentették.

ropnefti sajt is a jobb sajtfelekközé sorolható. A sajtok egyáltalán rendkívül nagy tápláléértékkel tünnek ki; előnyös továbbá azon körülmény, hogy szervezetünk a sajtot igen jó emésztí, illetve használja ki, mert a sajt fehérje és zsirtartalmát majdnem teljesen feldolgozza a gyomorélhuzam; szükség azonban, hogy a sajtot ne nagy adagokban együk, hanem vékony szeletekre vágva, vagy reszelve; így zsiros sajt könnyen okoz emésztési zavarokat. A sajtot tehát aránylag olcsó ára miatt, igen becses táplálószernek mondhatjuk, melyet azonban a szegényebb néposztályok nem igen használnak, a mi elég helytelen dolog. A sajtot lisztelt, keményítővel, zsirossal és fasténnyalokkal szókta hamisítani; sőt más sajtot is gyártanak margarinsajt, melynek tápláló értéke kevesebb, mint a tejből készült sajtunk. Ha a sajt felületén penészgombák képződnek, elromlik a sajt, mely ártalmas az egészségre, valamint ártalmas a sajtban képződött sajtmetéreg is.

A tej hosszabb időre romlás ellen megvédehető (konzerválhatjuk) forralás által, mely a legolcsóbb módja ennek; de hideg által is lehet a tejet konzerválni, még pedig úgy, hogy a tejet mindjárt fejs után szűrjük s azonnal jégre tesszük, hogy a C fokra hűljön; tojás alázn ezinnedőnyekbe öntjük a tejet, az edények közé jeget elhelyezvén. Bizonyos gyógszerek mint a szóda, bor-

Közgazdaság.

A Triesti Általános Biztosító Társaság. (Assicurazioni Generali)

f. é. március hó 20-án tartott 70-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1901. évi mérlegét.

Az előttnk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1901. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszege 571,267,823 korona és 19 fillér tettek ki, és az év folyamán bevett díjak 25,501,529 korona 89 fillér rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 12,664,410 korona 50 fillér 147,165,146 korona 89 fillér emelkedett.

A tűz-biztosítási ágban a díjbevetel 11,890,311.770 korona biztosítási összeg után 19,179,387 korona 41 fillér volt, miből 8,453,497 korona 20 fillér viszont-biztosításra fordítottat úgy, hogy a tisztadíjbevetel 10,725,890 korona 21 fillér rugott, mely összegből 7,267,405 korona 05 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át; a díjtartalék tehát a tisztá díjbevetel 67.70%-át teszi ki. A jövő években esedékesse való díjkötelezvények összege 80,231,416 korona 02 fillér.

A szállítványbiztosítási ágban a díjbevetel kettő 4,937,050 korona 14 fillér, mely a viszontbiztosítások levonások után 2,197,096 korona 58 fillér rugott.

A betérőselepos eleni biztosítási ágban a díjbevetel 317,084 korona 80 fillér tett ki.

Karokért a társaság 1901-ben 27,945,234 korona 91 fillér folytositott. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kártérítéseket a társaság alapítása óta károk felvett 116,540,625 korona és 97 fillér ilyen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből harzánk 133,470,273 korona 85 fillér esik, mely összeget a társaság 192845 káresetben fizette ki.

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 16,022,487 korona 99 fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti nyereségtartalék, mely 5,250,000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyam-ingadozására alakított tartalék, mely 3,379,624 korona 17 fillér küllő tartalék, ugyisnt az évi nyereségből kihalított 350,000 korona, 10,402,487 korona 99 fillér emeltett fel; továbbá felemeltünk még a 160,000 koronára rög kötés követelések tartalmát. Ezekon kívül fennáll még egy 560,000 koronát kitevő küllő alap, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamattal esetleges csökkenését kiegyenlítse.

A társaság összes tartalékai és alapjai, melyek első rangú értékekben vannak elhelyezve az idei általánosok folytán 173,458,451 korona 60 fillérről 190,319,427 korona 11 fillérre emelkedtek, melyek következőképpen vannak elhelyezve:

| | |
|---|--------------------|
| 1. Ingatlanok és jelzálog követelések | 31,870,290 K 66 f |
| 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök | 17,799,821 " 32 " |
| 3. Letétmennyezett értékpapírokra adott kölcsönök | 2,467,253 " 17 " |
| 4. Értékpapírok | 122,468,568 " 59 " |
| 5. Tárca váltók | 1,140,190 " 42 " |
| 6. A részvényesek biztosított adóselevei | 7,350,000 " — " |
| 7. Banknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követelése, a hitelezők követeléseinek levonásával | 7,223,302 " 95 " |

Összesen 190,319,427 K 11 f

Ezen értékekből 43 millió korona magyar értékekre esik.

596/1902. tkkvi sz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A muraszombati kir. járásbírósg mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Halom Dező budapesti ügyvéd végrehajtóának Barbarics József halmai lakos végrehajtást szenvedő elleni 76 H hátralekötelekötvelesei és jár iránti végrehajtási ügyében a muraszombati kir. járásbírósg területén levő, Halmos község határában fekvő, a halmosi 3 sz. tkjvben A. I. 1.—3. sor., 3. sz. 82. 71. hrsz. 1. házsz. birtokra 577 K, az 52. sz. tkjvben A. 1. sor., 192 hrsz. ingatlana 35 K és a 72. sz. tkjvben A. 1. sor. 167/c. hrsz. ingatlanra az árverést 6 K-ban ezenem megállapított kikilátási árban elrendelte és hogy a legelőtt megjelölt ingatlanok az

1902. évi április hó 29. napján

d. e. 10 órakor Halmos község birájának közlőn megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikilátási áron alól is eladatul fognak.

Arverési szándékok tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 57 K 70 f. 3 K 50 ft és 6 K 30 ft készpénzben, azaz 1881. LX. t. c. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1 én 3333. sz. a kelt igazsághyminiszteri rendeleté 8. §-ában kijelölt óvadékekért értékpapírral a kikilátást kezelhes lennani, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Muraszombatan, 1902. február 6-án a kir. járásbírósg, mint tkkvi hatóság.

Matauscheck, kir. albiró.

29/1902. végreh. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenem közhírré teszi, hogy a muraszombati kir. járásbírósg 1901. évi V. 472. és 473. számú végzése következtében Dr. Ury Károly s többi ügyvéd által képviselt Császár Iván, Krausz Simon, Muraszombati Mezőgazdasági Bank és öv. Kúhar donosé-javára Fiezkó Iván és Gombócz János ferenfalvai lakosok ellen 888 K 75 f, 1046 K 75 f, 376 K, 340 K 54 f és 45 K 60 f s járulékal erejéig 1901. évi november 11-én s többi nap fogmatosított kikilátási végrehajtás útján le és felfügglap és 726 koronára becsült követelések ingóságok, ugy mint: láda, oke, taliga, borona, szekér, szalma, sertés, malacz, láda, rozsa, búza, horzó, gyulapad, és kumest szerszámok álló ingóságok nyilvános árverésen eladatul.

Mely árverésnek a muraszombati kir. bírósággal 1901. évi V. 472. §-számu végzése folytán 888 K 75 f, 1046 K 75 f, 376 K, 340 K 54 f és 45 K 60 f főkövetelések és járulékalokból meg határolva követelések és járulékalok erejéig Ferenfalván, Fiezkó Ivánnal

1902. évi április 8. napján

delelőtt 9 órakor és Gombócz János lakásán leendő eszközlésére

1902. évi április hó 8. napjának

délutáni 1 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjelölést hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzzel, illetve a legelőtt igérőnek, szükség esetén becsárulni is el fognak adatul.

Amennyiben az elárverezendő ingóságoktól mások is le és felültaglaltattak és azokra kielégítési jogot nyert volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Muraszombatan, 1902. évi március hó 29.

Szabadly József,
kir. bírósági végrehajtó.



Csak RETHY-félel fogadjunk el!
A valódi Rethy-félel pemetefü-czukorka csak a készítőnél vagy az alábbi gyógszertárban kapható:

Muraszombatan

Bölcs Béla

gyógszertárban.

savas natron, salicilsav hozzátevéle, is képes bizony ideig a tej romlását megakadályozni. Sürités által is konzerválható a tej oly formán, hogy a tejet főzzük, mely eredeti térfogatának egyötödére csökken, tehát sűrítjük.

A kefir és kumisz készítmények a ló vagy tehéntejből, melyeket sajtságos erjedés által nyerünk, ez az erjedés szeszes és egyuttal tejsavas erjedés, mely a kumisz erjesztő illetve kefir gombák által okoztatik s oly italt eredményez, mely a tej alkotó részei mellett szeszes (alkoholt), szén-savat és tejezakrot tartalmaz. Hatásuk pompás, mert nemcsak táplálnak, de egyszerűsödő erősítőleg is hatnak, úgy hogy inkább tápláló és élvezeti szerekné mondhatók.

Nagyon fontos táplálkozásunkban a tojás, melynek fehérjeje és sárgája rendkívül tápláló; ha a tyuktojás sulyát 52 grammnak vesszük, akkor egy emésztetőséget illet, az függ a tojás elkészítőséte is, hig tojást vagy a levesben behabart nyers tojást jól emésztí a gyomor, és a fehérjét teljesen kiaknázva szervezetünk; a keményre főtt tojás már nehezebben emészthető, s azért gyenge gyonru embereknek legjobb a tojás sárgáját nyersen s levesben szétkeverve megenni.

Szőlőoktatók

A legújabb és legteljesebb szőlőművelésről és szőlőgazdálkodásról szóló kézikönyv.

Élőkerítés.

Uradalmi tanácsok, és szőlőművelésről szóló okmányok.

Diócsemetek.

Diócsemetek készítése és felhasználása.

17-20

Triesti Általános Biztosító Társaság

(Assicurazioni Generali)

Budapest, V., Dorottya-utca 16. szám

a Közgazdaság rovatan közöljük a Triesti Általános Biztosító Társaság hazánk legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító társaság mérlegének főbb számadatait. Teljes mérleggel a társaság mindenkinék, aki e célból hozzá fordúl a legnagyobb készséggel szolgál.

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üveg-, betöréses-lopás- és harangtörés és repedés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a „Magyar jég- és vízszórtbiztosító r.-t.“, valamint baleset elleni biztosításokat az „Első o. általános baleset ellen biztosító társaság” számára.

A muraszombati ügynökség:

Faschinger Viktor, Berger Vilmos.

Állást nyernek.

Az Országos Pályázati Közlöny útján, mely az országban betöltendő összes állásokat közli, állást nyernek: ipari és kereskedelmi, mező- és erdőgazdasági és műszaki tisztviselők, közügyi jegyzők és jegyzőrnokok, növényviselők, kereskedelmi alkalmazottak és gyakornokok. Előfizetési ára 1/4 évre 4 korona. Mutatványszámok 30 fillér beküldése ellenében küld a kiadóhivatal Budapest Rökk-Szilárd-utca 27. Állástkeresők beiktatásánál minden szóért 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér, nyilttérben pedig minden szóért 6 fillér fizetendő, mely hirdetéseket legkésőbb esütörtökig fogad el a kiadóhivatal.

6-12

Nagyon fontos gyomorbetegeknek!

Étvágyhiányt, gyomorbajt, émelygést, lejtőfájást rossz emésztés következtében, gyomoryengeséget és emésztési zavarokat stb. azonnal megszüntetnek az általános ismert

Brady-féle Máriaczei gyomorcsseppek.

Kaphatók minden gyógyszerárban.

Ára egy üveggel használati utasítással 40 és 70 kr.

Központi székhelyek:

C. Brady gyógyszerár a Magyar Királyhoz

Bécs I.

Óvás hamisítástól. A valódi máriaczei gyomorcsseppek ívegein a mellékelt védjegy és aláírásnak kell lenni.

Ügyelni kell arra, hogy a régi hírvé valódi máriaczei gyomorcsseppek kis üvege 40 kr., a nagyja 70 kr., míg az utánzóttak, nem valódiak és kereszettek árak legelőnyöse csak 35 kr.

10-12

McCormick Harvesting Machine-Company.

(Chicago aratógépgyár).



GRAND PRIX. PÁRIS 1900-ban.

Kéveköto aratógép. Fűkaszalógép. Készörükészülék.

„Daisy” marokkó aratógép. Szénagyűjtő gereblye és kévekötofonal

gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte. Olesó tartalékreszek örüsi raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

WILLIAM J. STILLMAN igazgató. 6-10

Évi termelés: 362000 gép.

BUDAPEST, V. kerület, Váci-ut 30. szám.

Előkelő bevásárlási források:

Új! Aranyozó,

melyből mindenki azonnal mozdhatlan ipari aranyozhatók és kepekkel, szobrok, virágasztal, templomok stb. — Egy üveg aranyozó 80 kr., 1/2 literes üveg 450, 1/4 literes üveg 400 frt. — Sport-citricék, gyermek-játékok, háztartás- és egyéb assz. készletek, utazás- és betegpolgárhoz való tárgyak felül nagy, képes árjegyzék bérmentve küld

KERTÉSZ TÓDOR Budapest, IV., Kristóf tér.

BUTOROK

a leggyorsabb és legbiztosabb kivitelű legújabbosban kaphatók úgy készpénzért, mint részletfizetésre

Ehrentreu és Fuchs Testvérek-nél

Budapest, VI., Teréz-körút 8. (Andrássy út 18. dobos) 120 pirulával 2 korona.

— Minden gyógyszerárban kaphatók.

Neustein-féle gyógyszerár, Bécs, I., Plankengasse 6.

NÖTHLING VILMOS magkerekedőnél

Budapesten, Calvin-tér 9.

kaphatók a legjobb gazdasági, konyhakereti, vetemény- és virágmagvak. 2

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Körültek Neustein Fülöp csak haszajtó-pirulát, azelőtt „Feresbet pirulák”-nak nevezték

Évek óta kizárólag bizonyított, előkelő orvosok könyvi használt, és előkelő-szervi ajánlók. — Egy doboz 15 pirulát 30 fillér. Egy tekercs 18 doboz 120 pirulával 2 korona.

— Minden gyógyszerárban kaphatók.

Neustein-féle gyógyszerár, Bécs, I., Plankengasse 6.

Dupla villanydelejes kereszt vagy csillag

R. B. 86967. sz. Gyógyító és felújíti jótállás mellett: köszvény, reuma, asztma (nehéz lélegzés), álmatlanság, fülzúgás, nehéz haladás, epilepsia, idegesség, étvágytalanság, sápkór, fogfájás, migren, tehetetlenség, influenza, valamint minden idegbetegségnek. Azon beteg, aki 86967. sz. készítmény által legelőnyöse és naponta meg em 20 szor, azonnal visszatér a munkára. Alól már nemmi sem hazudni, ott kezem az a készítmény megkísérlet; meg vagyok győződve készenlétem biztos hatásáról. A kis készítmény 4 kor. A nagy készítmény 6 kor. Kénebb beteggeknek küld bérmentve alkalmazzák.

A központi elosztóhelyi széküld utasítással vagy előzetes írásban a bel- és külföldi részre

MÜLLER ALBERT BUDAPEST, Váci-utca 42/H 0.

DEHMAL KÁROLY zongora-gyáros

kizárólag kitünő külföldi gyártmányok raktára és kölcsönöz-intézet

Budapest, IV., Károly-körút 20.

Magyar festék-, kenze- és lakkgyár

KRAYER E. és Társaság

Jóssal főhercege udvari szállítója, a magyar államvasutak és más nagy vállalatok szállítója

BUDAPEST, V., Váci-út 6. SZÁM.

A Richter-féle LINIMENTUM CAPS. COMP.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált házi szer, a mely már több mint 33 év óta megőrizte bedőrszerű alkalmatosságát kizárólag, csúsz és megőrizte.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevesztésárak óvatossá legyünk és csak eredeti üvegek dobozban a „Bergny” védjeggyel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 L, 1 k. 40 L és 2 k.

árban a legelőnyösebb gyógyszerárban kaphatók.

Főraktár: Török József gyógyszerár Budapest.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállító. Budapest.